

1888-12-14

SENDER

Niels Skovgaard

RECIPIENT

Joakim Skovgaard

FACTS

Document type:

Letter

General comment:

Læsevejledning

Brevet er transskriberet fortløbende.

Foto 1 viser side 4 og 1

Foto 2 viser side 2 og 3

Foto 3 viser side 8 og 5

Foto 4 viser side 6 og 7

Foto 5 viser side 9

Foto 5 viser side 10

Foto 5 viser side 11

Foto 5 viser side 12

Sender's location:

Athen

Mentioned people:

Malthe Engelsted

Joakim Skovgaard

Niels Skovgaard

Kristian Zahrtmann

Archive:

Mappe 18 nr. 45 og nr. 45 a-c

TRANSCRIPTION

Mappe18 nr. 45 + 45a + 45b + 45c

Athen 14 Des. 1888.

Kære Joakim!

Dersom jeg havde været en japaneser, og ikke den jeg er, så kunde jeg på dette papir have tegnet en nydelig snestorm; men vid at dette skal være et forsøg på levende at udtrykke, hvordan Engelsted og jeg har det. Med andre ord, her i Athen er et klima præssis ligesom hjemme; fuldkommen ligeså vekslende og næsten stadig med en blæst som går gennem marv og ben. Hjemme kan man dog krybe til kakkelovnen, men her kan man kun trippe. Jeg indrømmer at når det er godt vejr her, så er det dejligt, rigtig så sveden

-2-

hagler når man bestiger Akropolis, men det bliver altid i en fast utrolig fart hundekoldt igen, og siden jeg skrev til Dig sidst, har her næsten ikke været godt vejr, og idag er det den ovenfor tegnede snestorm, ganske vist nu med tøvæjr, men i morges lå der is på alle pytter. Idag er kaptain Lisberg og grosserer Gustav Hansen, som Du vist kender fra springvands sagen (han er i forskøndelsesforeningen) en lysttur i Argos; tak skæbne! Det er da godt jeg ikke tog med. På Akropolis musæet kan man dog heldigvis nogenlunde holde det ud for kulde skønt også kun nogenlunde, men det er også det eneste sted her i Athen, hvor der er til at være, i Central musæet suser der en blæst, så der virkelig er værre end i det fri. Da vi kl 12 idag gik fra Akropolis, sagde manden ved musæet, at han først åbnede igen kl. 3, det er vist ulovligt, det skulde være kl. 2, men han gjorde et langt

-3-

skuldertræk, som nok betød at vi måtte undskylde ham i dette vejr. Det er derfor at jeg skriver til Dig nu midt på dagen, men nu skal jeg forresten der op igen, og så skal jeg til maden i aften drikke en ekstra portion vin, så jeg derpå forhåbentlig kan fortsætte brevet i en lidt mindre forfrossen tone. Ja nu har jeg været på Akropolis, men det er lidt for tidligt at spise, så nu prøver jeg på at køre videre med dette virkeri, uden at have fået vin. Meget længe skal det dog ikke vare, inden jeg skal ned på en knejpe og have en raki og så på spisehus. Du er vist blevet ikke lidt forbavset over at høre, at Engelsted er her, så det er nok bedst, jeg skyndsomst tager fat på at beskrive det ligeså bedrøvelige som berømmelige tog til Sparti. Du skal få det fra ende til anden, både om jeg så må sige Iliaden og Odyseen, den første omhandlende Spartis belejring, og den anden omhandlende

hvorlunde

-4-

navnlig Zahrtmann og Danneskjold som et par andre Ulysserer flakkede viden om, førend de fandt blivende sted, hvilket jeg for resten ikke bestemte ved, men dog tror at de nu har fundet. Altså! Da Z. E. og D. skulde rejse herfra blev de forsynede med en flot skrivelse underskrevet af Udenrigsministeren; den lød på, at alle såvel sivile som militære myndigheder i Hellas skulde tage sig af dem. Desforuden skaffede Lisberg en mængde anbefalingsbreve, som de rigtignok ikke fik med, men som så blev afsendt til forskellige mænd i Sparti. Da de rejste fulgte jeg dem til Piræus, hvor de indskibede sig kl. 11, men rigtignok først sejlede fra kl. 10 om aftenen, men der var fest; og de så et storartet fyrværkeri, så begyndelsen var såmænd meget god. Da de kom til Gytion havde de forfærdelig svært ved at klare sig og skaffe vogn, men de blev udmærket

-5-

Mappe 18 nr. 45a

julpne af en tysk herre, som, da han tilsidst præsentere sig for dem, viste sig ikke at være nogen ringere end doktor Schliemann. Men deres tøj blev stående i en lille beværtning ved havnen. Køreturen var rædsom, hvis den ellers kan kaldes sådan, for de måtte selv trække vognen det meste af vejen, og turen varede jeg ved ikke hvor længe. De kørte eller trak for resten sammen med en læge og postmesteren fra Sparti, hvilke senere var overordentlig ælskværdige imod dem, og hjalp dem så godt de kunde. I Sparti var de forfærdelig henrykte over naturen, og Z. vilde også først påstå at menneskene var dejlige, men faldt dog senere af på den. Derimod var hotellet et svinehul; ikke at tale om das, så var værelser, senge og mad, kort sagt alt storsnavset, og der var vældigt med væggetøj, så da de havde været der nogle dage, og med møje fået deres tøj fra Gytion, kunde de ikke længere, og modet sank fuldstændigt hos Z. da han så kødet hænge udenpå das.

-6-

Ja kære Joakim fortsættelsen må følge i morgen, for nu har jeg spist og drukket raki og vin og kaffe, og er nu skrup søvnig, så det kan skam ikke blive til noget med skriveriet. God nat! Og der er istapper udenfor.

15de.

Dit brev af 5te Des. Har jeg modtaget i aften og dit brevkort af 2den Des. for nogle dage siden, tak for dem bægge. Jeg skal senere svare på dem, nu er det dog vel bedst, at jeg fortsætter med Iliaden o.s.v. Da altså Sparta var opgivet og de ikke vidste hvad de skulde hitte på, så hittede de på at

prøve Kalamatta, som ligger på den anden side Taigetos, og drog så med to førere og alt deres bagasje og med 5 muldyr over Taigetos, en tur som begyndte i mørke om morgenen og endte i mørke om aftenen. I Kalamatta var der imidlertid ikke bedre end i Sparta, og ikke engang vidre smukt, så nu sad de jo godt i det, men så får Z. opspurgte, at der om to timer gik et dampskib vest om Pelopones, og

-7-

beslutter at tage til Itaka, de pakker altså genast, men da der istedetfor at komme et vesten dampskib kom et østen, så var E. fornuftig nok til at tage med det til Athen, og fik en om end langvarig, så dog dejlig tur. Han kom nemlig i alle mulige havne, f.eks. helt op til Nauplia. De andre to kom først afsted den næste dag, og var adskillige dage om at nå Itaka, hvor der naturligvis heller ikke var til at være. For at nå dertil måtte de ligge et par dage på Zante? og så til Kefalonia? og derfra med båd. På tilbagevejen fik vi brev fra Z. fra Kefalonia. Der havde været snavset, og befolkningen på øerne var ubehagelig, (i Sparta var folkene overordentlig ælskværdige) og de var blevet trukket storartet op. Nu var deres beslutning at tage til Amalfi, hvilket jeg mente med det blivende sted, som jeg skrev om igår. Men! idag fik vi brevkort igen, og nu havde

-8-

de slået sig ned på Korfu, og gik ud med frokost i lommen og malte i kongens have. Det er jo ganske vist Grækenland de altså er i, men det er rigtignok dårligt nok Grækenland alligevel. Men dertil kan du altså skrive til Z. De bor på hotel d'Angleterre. Det var dem; men nu Engelsted og mig; ja vi ved hverken ud eller ind. Efter de erfaringer vi har gjort med vejret x idag har isen ligget hele dagen, d.v.s. i skyggen, solen skinnede smukt x, så ser det galt ud med at ligge og male noget sted, og E. kan næsten ikke nære sig længere uden at komme i rigtigt arbejde. Han ligger foreløbig og venter på, at jeg skal blive færdig, så jeg får nok ikke mine damer rigtig ønskelige. Stemningen holder stærkt til Syd Italien, men så skal det være snart for Es. skyld, og så får jeg ikke meget af Grækenland at se. Dog såmeget står fast, at ingen af os tager herfra uden at have set Olympia. Det er vist bedst at I ikke sender flere breve før I hører igen.

-9-

Mappe 18 nr. 45b

Det ærgerligste af det hele er, at da de rejste fra Sparta, så var E. egentlig stemt for, at de skulde blive og forsøge, om ikke værten kunde opdrages til at forbedre dere kår, og havde jeg været med, så var vist ialfald E. og jeg blevet der. x nu får jeg ikke Taigetos at se, ak ve! x Vi har osse senere talt

med en franskmand, som anlægger veje der nede, og som mente at vi dog nok kunde have været der. På Akropolis graves ikke lidt ud, navnlig fra det Partenon som var før det nuværende. Kapitaler med stærk udladning men meget ødelagte, (doriske) og en mængde plastik, men endnu er det meste stumper og stykker. Der er opstillet en slange med tre menneskehoveder, hedder den ikke Tyfon, og de stiller sammen på en mand der kæmper med en tyr, vel sagtens Herkules. Det er ligesom søjlerne er en porøs gulbrun sten, og er stærkt malet, navnlig er der overalt en blå, som omtrent er det rene ultramarin. Det er jo ikke sådan rigtig godt, men

-10-

interessere dog meget aligevel. Jeg håber, de skal få en del af det stillet op, inden jeg skal herfra, men det kan jo være, at de så skal skynde sig svært, for jeg har måske ikke mange dage igen. De gør nu rydeligt på Partenon for marmor blokke og lægger søjlerne udenfor, sådan som de passer sammen, de skal nok til at stille dem op. Det forrige Partenon har de for to år siden udgravet grunden til, det har ligget mellem det nuværende og Erektion. Propylæerne er svært fine i farven, De kan stå mod snevejr uden at se en smule skidne ud. Vil Du se efter i mit sorte skab, det med talerkener o.s.v., i den øverste skuffe, om Du kan finde mine visitkort, og så når Du skriver engang igen, sende i brevet nogle få stykker af dem som der står "peintre artiste danois" på. Dette brev afgår med Evropa posten imorgen, men næste post sender jeg vist brev eller kort til Cathrine og Faster, skulde den post ikke nå hjem til jul, så må Du give alle en julehilsen. I det hele taget

|må Du være lidt god mod de andre med mine breve, for du bliver jo favoriseret her fra Grækenland.|

-11-

Mappe 18 nr. 45c

Jeg havde egentlig helst været fri for at udstille i Kunstforeningen, de ting har været udstillet så meget, men det er jo også kedeligt at sige nej, og nu er det naturligvis også for sent. Du skal ikke melde mig ud af foreningen. Jeg har kun købt et par fotografier af de gamle damer, for de andre (fotografier) synes jeg ikke der er meget ved.

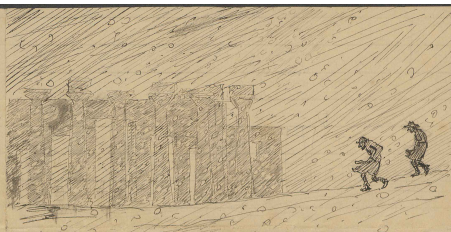
Engelsted har fået blanket til Pariser udstillingen, men jeg ikke, får jeg en, skal jeg nok udfylde, eller tak fordi Du tager Dig af den ting. Du må gerne se i mit studieskab efter ting af fader til den udstilling, men ellers må Du helst ikke uden grund rode hos mig. Den Sisilianske metode, Du har tegnet til mig, ser rigtignok glimrende ud, og da Engelsted og jeg i forvejen har talt noget om at tage til Sisilien, så er det ganske sansynligt at

vi ser at komme dertil, dersom det ellers kan flaske sig. Men det bliver vist ikke på vejen herfra,

-12-

for der vil Engelsteg ikke ligge længe, og nu gælder det for ham om snarest muligt at slå sig ned et sted, han har rejst uden at male i meget lang tid. Men som sagt, jeg ved ikke hvad vi gør, for vi ved ikke vore levende råd. Ja Du! denne halve side må vist stå hvid, for nu er jeg tom, hvordan jeg skal hitte på noget til Faster og Cathrine det ved jeg ikke. Hils Agnete og de kære unger meget, og hav så en rigtig glædelig jul. Din broder.

navnlig Zaphiran og Damaskus^{gødet}
 som et par andre Ulysseser flakke
 inden om, fjærend de fandt blavner
 sted, hvilket jeg forresten ikke bestemt
 ved, men dog tror at de nu har fundet
 Altså! Da L. E. og D. ~~reiste~~
 skulde rejse herfra blev de forsynede
 med en flot skrinlæse ~~fra~~ underskrevet
 af Udenrigsministeren; den lød på,
 at alle såvel sinde som mildere nye
 digtude i Hellas skulde tage sig af
 dem. Desuden skaffede Lisberg
 en mængde anbefalingsbreve, som de
 rigtigste ikke fik end, men som
 så blev afleveret til forskellige mænd
 i Sparta. Da de rejste fulgte jeg
 dem til Paris, hvor de indskrebt sig
 kl. 11, men rigtigst først sejlede fra
 kl. 10 om aftenen, men der var fest;
 og de så et stort fyrverkeri, så
 begyndelsen var såmænd meget god.
 Da de kom til Egypten havde de
 forfærdelig svært ved at klare sig og
 skaffe søn, men de blev udmærket

Athen 14 Dec. 1888.

Heere Jonken!

Derom jeg havde vant en jernsø, og ikke
 den jeg er, så kunde jeg på dette papir
 have tegnet en nydelig søstem; men
 vist at dette skal være et fordy på levende
 at adbrøkke, hvordan Engestrød og jeg har
 det. Med andre ord, her i Athen
 er et klime præcis ligesom hjemme,
 fuldkommen ligså velsunde og med
 næsten stadig med en blæst som går
 gennem mure og træ. Hjemme kan
 man dog krybe til køkkenloven, men
 her kan man kun trænge. Jeg
 indtænker at når det er godt vejr
 her, så er det dygtigt, rigtig så ender

hvor når man bestiger Akropolis, men det bliver altid i en fast roseligt spist humørbalder igen, og siden jeg kom til Dig sidst, har her næsten ikke været godt vejr, og idag er det der omfor tegnede smørem, ganske vist nu med kage, men imorges l. der is på alle vegne. Idag er Kaptein Lisberg og grosserer Gustav Hansen, som Du vist kendte fra Springvands Sagen (han er i første del af ~~forretningen~~ ^{forretningen}) en lysttur i Argos; take skabte i det er da godt jeg ikke tog med. På Akropolis, mensom han man dog helligvis nogenlunde holde det ud for halde, skopt også kun nogenlunde, men det er også det eneste sted her i Athen, hvor der er til at være i Central museet, som der er blott, så der virkelig er værne end i det fri. Da vi kl. 12 idag gik for Akropolis, sagde manden ved museet, at han først arbejder igen kl. 8, det er vist ulovligt, det skulde være kl. 2, men han gjorde et langt

skaldetrak, som nok betød at vi måtte undskylde ham i dette vejr. Det er derfor at jeg skrev til Dig nu midt på dagen, men nu skal jeg forresten der op igen, og så skal istil maden i aften drikke en ekstra portion vin, så jeg da på forhåbentlig kan fortsætte brevet i en lidt mindre forfærdelse. Ja nu her jeg var på Akropolis, men det er lidt for tidligt at spise, så nu prøver jeg på at kope videre med dette vitteri, uden at have spist vin. Måske længe skal det dog ikke være, inden jeg skal ned på en kaffe og have en raki og så på spise. Du er vist blevet lidt lidt fortvilet over at kope, at Engsted er her, så det er nok bedst, jeg skynder mig tage fat på at beskrive det høje, betydelige som overkommelige tog til Sparta. Du skal få det fra end til anden, både om jeg så må sige Thaden og Odysseus, den første omhandlede Spartas betydning, og den anden omhandlede vor gamle

X de slægt sig med på Kaffen, og gik
 ud med frokost i Lommene og mælte
 i Kongens have. Det gik jo ganske
 vist Grækenland de altså er i, men
 det er rigtig nok dærligt nok Græken-
 land aligevel. Men desvilde han
 Da altså skrive til L. De bor på
 hotel d'Angeltherre. Det var den;
 men nu Engeltid og mig; ja vi
 ved hventer ud eller ind. Efter
 de erfaringer vi har gjort med
 vejret, da der det gælt ud med
 at ligge og male noget sted, og G.
 kan næsten ikke mere sig længere
 uden at komme i rigtig arbejder, han
 ligge foreløbig og venter på, at jeg
 skal blive færdig, da jeg får nok
 ikke mine damer rigtig borte. Men
 Stemningen hvide stærkt til Lyontab,
 men så skal det være snart for
 En. Skjold, og så får jeg ikke meget
 af Grækenland at se. Dog så meget
 står fast, at ingen af os tager hventer
 uden at have set Olympia. ^{Altså}
 Det er vist bedst at ikke sende flere bøger
 for L.

2) Julepne af en tysk herre, som
 skidst præsenter sig for dem, viste sig
 ikke at være nogen ringen ud dattet
 Schlemmann. Men dens tøj blev slægt
 en lile bevarning ved hventer. Korte-
 turen var sadson, hvis den ellers kan
 kaldes sådan, for de måtte selv brøden
 vognen dit amte af vigen, og turen
 var. ^{og} jeg ved ikke hvor længe. De høje
 og høje sammen med de høje og
 høje høje fra Epaste; hventer
 senere var overordentlig alskende
 imod dem, og hjalp dem så godt
 de kunde. Epaste var de
 færdigst benyttede var naturen,
 og L. vilde også høje høje at minde
 var de høje, men faldt dog senere
 af fra dem. Derimod var høje
 et vrimmel; ikke at tale om das,
 så var venter, senge og mad. Kort
 sagt alt stormende, så da de havde
 været der nogle dage, og med mig
 faldt dens tøj fra Lyontab, kunde de
 ikke længere, og modet sank faldt
 hos L, da han så høje høje ud på dag

SKOVGARD-MUSEET
 1870-1871

Ja hvar Joakims fortællelse må følge
i sin orden, for nu har jeg spist og drikket
raki og vin og kaffe, og er nu skrupp, stornig,
så det kan ske at jeg bliver til noget
med skinnit. God nat! By det er is-
tappet udenfor. | 18de. Det blev

af 3a de. har jeg modtaget i aften og Det
brudt af 20m 20. for nogle dage siden,
tak for den bølge. Jeg skal senere
svare på den, nu er det dog vel bedst,
at jeg fortæller med Tindens o.s.v.

Da altså Sparta var opgiven og de ikke
vidste hvad de skulde gøre på, så
bødte de på at forsvare Kalamatta,
som ligger på den anden side Targos,
og drog så med to hvoere og al deres
bagage ~~over Targos~~ og med 5 muldige
over Targos, en tur som begyndte i morges
om morgenen og endte i natsten om aftenen.
I Kalamatta var der imidlertid ikke
bedre end i Sparta, og ikke engang mindre
brændt, så nu sad de jo godt i det, men
de for L. oplyst, at der en to timer
gik et dampskib vest om Peloponnes, og

beslutter at tage til Staka, de påstod
altså snart, men da der istedetfor at
komme et vesten dampskib kom et østen,
så var E. fornuftig nok til at tage
med det til Athen, og fik en om end
langvarig, så dog dejlig tur, Han kom
nemlig i alle mulige havne, f. eks.
helt op til Nauplie. De andre to
kom først afsted den næste dag, og
var adskillige dage om at nå Staka,
hvor der naturligvis heller ikke var
til et væn. For at nå dertil måtte
de ligge et par dage på Zante? og
så til Cephalonia? og derfra med båd.
På Elbagvijen fik vi brev fra Z. fra
Cephalonia. Der havde været smert,
og befolkningen på øerne var utvetydig
(Sparta var folkene overordentlig
altruistiske) og de var blevet truet
stærkt op. Nu var deres beslutning
at tage til Amalfi, hvilket
jeg mente med det blev end stede,
som jeg skrev om i går. Men i dag
fik vi beretning om, og nu havde

3) Det ærgerligste af det hele er, at da de rejste fra Sparta, så var E. egentlig stemt for, at de skulde blive og forsøge, om ikke værten kunde opdrages til at ~~og~~ forbedre deres Kår, og havde jeg været med, så var vist ialtfald E. og jeg blevet der^t. Vi har også senere talt med en franskmand som anlægger vejene der ned, og som mente at vi dog nok kunde have været der.

På Akropolis graves ikke lidt ud, navnlig fra det Partenon som var før det nuværende. Kapitaller med stærk udladning men meget delagtige (doriske) og ~~en~~ mange plastik, men endnu er det mest stumper og stykker. Der er opstillet en slange med tre menneskebrødder, hedder den ikke Tyfon, og de stiller sammene på en ^{mand} der kæmper med en tyg, vel søsters Herkules, det er ligesom stjerner af en porphyr gulbrun sten, og er stærkt malet, navnlig er den ^{uvasket} blå, som omtrent er det rene ultramarins. Det er jo ikke sådan rigtig godt, men

interesser dog meget aligvel. Jeg
håber, de skal få en del af det stillet
op, inden jeg skal herfra, men det
kan jo være, at de så skal skynen
sig svært, for jeg har kanske ikke
mange dage igen. De giver nu rydeligt
på Partonon for marmor blokke, og
lægger spejlene underfor, sådan som de
passer sammen, de skal nok til at
stille dem op. Det forrige Partonon
har de for to år siden udgravet grunden
til, det har ligget mellem det nuvæ-
rende og Erektionen. Propylæerne er
svært fine i farven, de kan stå
med snevejrs uden at se en smule
skidne ud. Vil Du se efter i mit
sorte skab, det med talerkeener o. s. v., i
den øverste skuffe, om Du kan finde
mine visitkort, og så, ved når Du skriver
engang igen, send i brevet nogle få
stykker af dem som der står "peintre
artiste danois" på. Dette brev afgår
med Europa posten imorgen, med næste
post sender jeg vist brev eller kort til
Cathrine og Fæster, skulde den post ikke nå hjem til
jig, så må Du give alle en hilsen. I det hele Taket

me. Du er vist god nok de andre med mine bøger, for Du bliver jo formentlig
nu for sig selv.

4) Jeg havde egentlig helst ventet fri for at udstille i Kunstforeningen, ~~da~~ ting har været udstillet så meget, men det er jo også kedeligt at sige nej, og nu er det naturligvis også for sent. Du skal ikke melde mig ud af foreningen.

Jeg har kun købt et par fotografier af de gamle damer, for de andre (fotografier) synes jeg ikke der er meget ud af.

Engelsted har fået blanket til Pariser udstillingen, men jeg ikke, får jeg en, skal jeg nok udfylde, eller tage fordi Du tager Dig af den ting.

Du må ~~gaa~~ se i mit studierum efter ting af fader til den udstilling, men ellers må Du helst ikke uden grund rode hos mig. [Den Lisi-

ianske mitabe, Du har tegnet til mig, der rigtig nok glimrende ud, og da Engelsted og jeg iforvejen har talt noget om at tage til Lisi-ien, så er det ganske sandsynligt at vi ser at komme dertil, dersom det ellers kan flække sig. Men det bliver vist ikke på vejen herfra,

for der vil Engelsteg ikke ligge
længe, og nu gælder det for ham
om snarest muligt at slå sig ned
et sted, han har rejst uden at male
i meget lang tid. Men som sagt,
jeg ved ikke hvad vi gjør, for
vi ved ikke vore levende råd.

Ja Du! denne halve side må vist
stå hvid, for nu er jeg tom, hvordan
jeg skal littede på noget til Fæster
og Pætturim det ved jeg ikke.

Thils Agnete og de kære unge meget,
og har så en rigtig glædelig jul.

Din broder.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 18 Nr. 45c